

koslovenské republiky. Po svém návratu z ciziny obrátil se st-l na min. soc. péče se žádostí »o prominutí doby, kterou byl za hranicemi Československé republiky« a prohlásil, že tuto žádost připojuje k žádosti, kterou zaslal již z Madridu.

Min. soc. péče nař. rozhodnutím prohlásilo, že nevyhovuje žádosti st-lově o prominutí přerušení pobytu na území Československé republiky v době od 5. února 1933 do 23. dubna 1933.

O stížnosti do tohoto výměru podané uvažoval nss takto:

Podle § 3 zákona o ochraně domácího trhu práce je ten, kdo chce zaměstnávat cizince ve svých službách, povinen opatřit si k tomu svolení zem. úřadu. Z ustanovení toho vyňati jsou podle § 2 cizinci, kteří přišli na území Československé republiky před 1. květnem 1923 a z d r ž u j í s e z d e o d t é d o b y n e p ř e t r ž i t ě. Cizincům, kteří tyto okolnosti prokáží, má o tom vydati zem. úřad osvědčení. Z předpisu toho plyne, že i vydané osvědčení zůstává v platnosti pouze potud, pokud i dále trvají předpoklady pro jeho vydání, tedy jen potud, pokud cizinec zdržuje se na území Československé republiky nepřetržitě. Při tom neobsahuje zákon vůbec žádného ustanovení, podle něhož by správní úřad byl oprávněn p r o m í j e t i cizincům účinky přerušení nepřetržitého zdržování se v tuzemsku, tím méně ovšem obsahuje předpis, z něhož by cizinec mohl odvozovati n á r o k na to, aby mu za určitých předpokladů ztráta uvedené výhody byla prominuta. Prohlásil-li tedy žal. úřad, že nevyhovuje st-lově žádosti za p r o m í n u t í těchto účinků, pak třeba tento svůj výrok neodůvodnil, nemohl tím porušiti nějaké subjektivní právo st-lovo, předpokládajíc arci, že st-l skutečně se domáhal jen toho, aby mu přerušení uvedených účinků bylo prominuto.

To ovšem stížnost popírá, když tvrdí, že st-l ucházel se o to, aby mu ponecháno bylo osvědčení, a namítá, že pobyt jeho v cizině, který se dál za účelem navázání obchodních styků ciziny se zdejšími firmami, n e l z e p o v a ů z o v a t i z a p ř e r u š e n í bydlení v tuzemsku. Tím uvádí stížnost na spor otázku podstatně jinou, totiž otázku, zda st-l vůbec pobytem svým v cizině přerušil své bydlení v tuzemsku a tím ztratil výhodu uvedenou v § 2 cit. zákona. O této otázce žal. úřad nerozhodl a podle náhledu soudu také rozhodnouti nemusil, neboť st-l ani v podání na zem. úřad ani ve své žádosti na min. soc. péče tuto otázku na spor nevznesl. Ve své žádosti na min. žádal st-l výslovně za p r o m í n u t í doby, v níž byl za hranicemi, a nelze proto žádost tu chápati jinak, než jak pojalo ji žal. min., totiž jako žádost za prominutí následků pobytu v cizině, kteréžto žádosti úřad, jak uvedeno, nebyl oprávněn vyhověti.

Č. 12.555.

Jazykové právo. — Samospráva obecní: Obec, jež je povinna postarati se o jazykově bezvadné vyřizování spisů ve státním jazyce, vypisujíc konkurs na místo obec. zaměstnance, jehož má býti použito také k obstarávání písemných prací, je povinna vyžadovati od uchazečů také úplné znalosti státního jazyka.

(Nález z 9. října 1936 č. 15.212/36.)

V ě c: Obec Vchynice proti rozh. zem. úřadu v Praze z 9. listopadu 1933 o vypsání místa obec. strážníka.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Výměrem okr. úřadu v Litoměřicích ze 14. března 1933 bylo podle § 102 obec. zřiz. zrušeno usnesení obec. zastupitelstva vchynického z 19. ledna 1933, jímž byl vypsán konkurs na místo obec. strážníka, a výkon usnesení toho zakázán.

Výměr ten byl k odvolání obce vchynické nař. rozhodnutím potvrzen z těchto důvodů: Podle výsledku posledního sčítání lidu má obec Vchynice 350 obyvatelů, z nichž je 42.3% příslušníků státního jazyka. Vzhledem k tomu jest obec podle ustanovení článku 72 odst. 2 a článku 73 odst. 2 (věta 2) jaz. nař. č. 17/1926 Sb. povinna postarati se o jazykově bezvadné vyřizování spisů v jazyku československém. Z konkursních podmínek, stanovených citovaným usnesením obec. zastupitelstva, v nichž se vyžaduje pro uchazeče o zmíněné místo znalost německého jazyka ve slově a písmě a znalost státního jazyka pouze ve slově, je zřejmo, že přijatý zaměstnanec má býti obcí použit také k obstarávání písemných prací. Jelikož tyto písemné práce v obci Vchynicích, jak shora podotčeno, nedějí se výlučně v jazyku německém, nýbrž také v jazyku státním, byla obec povinna vyžadovati od uchazečů také úplnou znalost státního jazyka v písmě, aby mohla plně dostáti povinnosti uložené jí v článku 73 odst. 2 větě 2 cit. jaz. nařízení. Jelikož pak i výslechem obec. starosty je prokázáno, že si musí často opatřovati překlady v Lovosicích, dlužno právem uznati, že obec nesplnila dosud zmíněnou povinnost a že je tudíž povinna vyžadovati od uchazečů na místo takového obec. zaměstnance, který má obstarávati též písemné práce, také úplnou kvalifikaci v jazyce státním. Nečiní-li tak, odporuje vypsání konkursu článku 73 odst. 2 věta 2 cit. jaz. nař. a je tedy zákrok podle § 102 obec. zřiz. čes. zcela odůvodněn.

Jednaje o stížnosti do rozhodnutí toho podané vycházel nss z těchto úvah:

Stížnosti nebylo lze dáti za pravdu, pokud namítá, že pro použití předpisu § 102 obec. zřiz. nebylo v daném případě podkladu proto, že nebyl porušen žádný výslovný předpis zákona. Podle cit. ustanovení přísluší státní správě vykonávati právo dohlédací k obcím, aby z mezi působnosti své nevystupovaly a nečinily ničeho, co by bylo proti zákonům. Výrazem »zákon« není zde míněn pouze zákon formální, nýbrž každá norma, mající zákonnou platnost, tedy zejména i vlád. nař., vydané k provedení určitého zákona. Také není třeba, aby bylo jednáno přímo proti nějakému výslovnému ustanovení takovéto normy, stačí, jestliže postup obce je v jakémkoli rozporu s předpisy normy té, tedy je-li prostě nezákonný. Avšak ani ve věci samé nebylo lze stížnosti přisvědčiti.

Jak z odůvodnění nař. rozhodnutí se podává, vychází žal. úřad z předpokladu, že stěžující si obec, v níž podle posledního sčítání lidu obývá 42.3%, tedy více než 20% státních příslušníků československého jazyka, byla podle čl. 72 odst. 2 a čl. 73 odst. 2 jaz. nař. povinna postarati se o bezvadné vyřizování spisů v jazyku československém, dále

ze zjištění, že se stěžující si obec dosud o takovéto bezvadné vyřizování spisů v jazyku československém nepostarala, a z toho dochází pak k závěru, že obec, jestliže se jí při obsazování místa obecního strážníka, resp. sluhy naskytla možnost uvedené zákonné povinnosti vyhověti, neměla se jí zbaviti vypsáním takových konkursních podmínek na toto místo, jež by umožnily místo to obsaditi silou, která by československého jazyka v písmě mocna nebyla.

Pokud obec proti tomuto odůvodnění namítá, že péče o bezvadné vyřizování spisů v jazyku československém, jak je v čl. 73 odst. 2 jaz. nař. obcím uložena, není tu nijak vymezena, čímž chce patrně vytýkati, že jest obci přenechána volba prostředků, jakými uvedené své povinnosti chce vyhověti, nepostihuje pravý smysl nař. rozhodnutí. Žal. úřad nenadiktoval stěžující si obci přímo, jakého prostředku má ke splnění své povinnosti užítí, nýbrž jen jí zakázal, že se nesmí zbaviti jediného a posledního prostředku, který jí v tomto směru zbývá.

Proti úsudku žal. úřadu, že jde skutečně o takovýto jediný a poslední prostředek, stížnost namítá pouze, že obecní sluha, resp. strážník, jehož místo mělo býti obsazeno, nebyl určen k vyhotovování písemných prací, a že znalost německého jazyka v písmě byla na něm žádána jen proto, že úkolem jeho jako policisty bude činiti občas hlášení obci, tedy patrně hlášení rázu interního, k čemuž mu vzhledem k německé jednacím řeči bude stačiti znalost jazyka německého. Leč tato námitka opětne nevyvrací odůvodnění žal. úřadu, že i za tohoto stavu byla obec povinna při této poslední příležitosti postarati se o to, aby osoba, jež bude do obec. služeb přijata, měla takovou způsobilost co do znalosti jazyka československého, aby za její pomoci obec mohla své shora uvedené povinnosti dostáti.

Zbývá tedy jen námitka, že obec této své povinnosti učinila již zadost, když obecní starosta sám československý jazyk ovládá, když však přijde něco těžšího, že mu pomáhá jeho náměstek, který je Čech, a že někdy si dá něco přeložiti na městském úřadě v Lovosicích. Ani v tom nemohl soud dáti st-lce za pravdu. Povinnost, jakým způsobem a v jakém rozsahu jsou obce povinny zabezpečiti vyřizování podání v jazyku československém, je v člancích 73 a 74 jaz. nař. odstupňována od povinnosti, aby starosta, jeho náměstek i členové městského předsednictva byli úplně mocni jazyka státního (čl. 73 odst. 1), až k pouhé možnosti, aby při tom vypomohl náměstek starosty a některý člen obec. zastupitelstva a aby byl nadřízený úřad politický požádán o překlad (čl. 74 odst. 2). V této gradaci prostředků je tato posléze uvedená nejmírnější povinnost vyhrazena jen obcím, jimž podle předchozího článku nebyla uložena povinnost míti úřední síly znalé jazyka státního, pokud se týká postarati se o jazykově bezvadné vyřizování v jazyku státním. Z toho však se již podává, že všechny ony obce, jež v gradaci právě naznačené jsou zařazeny na některém ze stupňů vyšších, — tedy také ty, jež podle čl. 73 odst. 2 mají pouze povinnost postarati se o jazykově bezvadné vyřizování spisů v jazyku československém, — nezhostí se povinnosti jim uložené již tím, učiní-li některé z opatření vytčených v čl. 74 odst. 2, nýbrž musí učiniti opatření vydatnější, jež by zejména trvale zaručilo

možnost, aby své zákonné povinnosti mohly dostáti. Za takového vydatnější a trvalé opatření nelze však uznati, jestliže dočasný starosta nebo některý z členů obec. zastupitelstva náhodou jazyk československý i v písmě ovládá, — vždyť ti mohou při nejbližší příležitosti býti nahrazeni osobami jinými, u nichž tato možnost dána není, — a stejně nelze za dostatečné uznati doprošování se sousedního městského úřadu, jenž k takovému vypomáhání není po zákonu povinen.

Ježto tedy žádná z námitek stížnosti se nesetkala s úspěchem, slušelo ji zamítnouti.

Č. 12.556.

Policejní věci. — Řízení správní: * Ani na obnovení uhaslé již divadelní koncese není podle divadelního řádu z 25. listopadu 1850 č. 454 ř. z. právního nároku.

(Nález z 9. října 1936 č. 15.224/36.)

V ě c: Antonín F. v Praze proti rozh. min. vnitra z 9. května 1934 o divadelní koncesi.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Zem. úřad v Praze nevyhověl výměrem z 13. dubna 1934 st-lově žádosti za prodloužení platnosti divadelní koncese pro budovu »Areny« v Praze-Smíchově na další období, a to v podstatě proto, že tu není způsobilých místností k provozování divadelních představení.

Nař. rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání st-lovo proti uvedenému výměru zem. úřadu v Praze a k námitkám obsaženým v odvolání bylo žal. úřadem poznamenáno, že platnost dosavadní koncese st-lovy již uplynula a že týž na obnovení této koncese nemá podle platných norem právních nároků.

Stížnost podaná k tomuto soudu tvrdí, že předmětem rozhodnutí první stolice byly záležitosti dvě, t. j. otázka prodloužení platnosti divadelní koncese a pak otázka způsobilosti divadelní budovy, tedy jednak koncese osobní, jednak koncese reální, a že v tomto druhém směru odvolací stolice opominula rozhodnouti. V tom stížnost nemá pravdu. Podáním z 29. prosince 1933 žádal st-l o o b n o v u povolení k pořádání divadelních představení v »Areně«, tedy jen o obnovení koncese o s o b n í. Jedině této věci týkalo se také rozhodnutí první stolice, přesto že tato se dovolávala pro své zamítavé stanovisko závadného stavu divadelní budovy, neboť dotyčné vývody pokládá je toliko za důvody pro odepření obnovy osobní koncese, nikterak však za nějaký judikátní výrok o způsobilosti divadelní budovy, tedy za rozhodnutí o koncesi reální. Žal. úřad ostatně, potvrdiv odepření koncese vyslovené první stolicí, nezaložil své rozhodnutí na důvodech uvedených stolicí první, nýbrž vyslovil, že st-l nemá právního nároku, aby koncese byla mu obnovena, čemuž rozuměti je tak, že správní úřad rozhoduje o udě-